

Asia: VN/8505/2019

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen (434/2018) muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan liikenne- ja viestintäministeriön täydentävään lausuntopyyntöön seuraavaa:

1. Muun koulutuksen hyväksilukeminen: asetuksen 3 §

Eduskunnan käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä HE 50/2020 vp muun kuljettajan ammattitaitoa ylläpitävän koulutuksen hyväksilukeminen on huomioitu mahdollisimman laajana sekä perustason ammattipätevyyskoulutuksessa että jatkokoulutuksessa. Nyt hyväksilukemista esitetään rajoitettavan jatkokoulutuksen osalta koskemaan yksinomaan direktiivin 2008/68/EY mukaista vaarallisten aineiden kuljetusta koskevaa koulutusta. Mitään muuta EU-lainsäädännössä vaadittua koulutusta ei voisi lukea hyväksi ammattipätevyyden jatkokoulutuksessa, mutta perustason koulutuksessa voisi.

Ammattipätevyysdirektiivin muutosdirektiivin 2018/645/EU johdannossa on todettu kohdassa 13: ”Jotta varmistettaisiin johdonmukaisuus unionin lainsäädännössä edellytettyjen erilaisten koulutusmuotojen välillä, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus yhdistää direktiivissä 2003/59/EY säädettyyn koulutukseen erityyppistä soveltuvaa koulutusta, joka koskee esimerkiksi vaarallisten aineiden kuljetusta, vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta tai eläinkuljetuksia.”

Direktiivin liitteen I jakson 4 mukaan jäsenvaltiot voivat lukea hyväksi jatkokoulutukseen muussa unionin lainsäädännössä vaaditun erityiskoulutuksen enintään yhdeksi vaadituista 7 tunnin jaksoista.

”Tähän sisältyvät muun muassa direktiivissä 2008/68/EY vaadittu vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva koulutus, asetuksessa (EY) N:o 1/2005 vaadittu eläinkuljetuksia koskeva koulutus ja henkilöliikenteessä asetuksessa (EU) N:o 181/2011 vaadittu vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää, että direktiivissä 2008/68/EY vaadittu, vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva suoritettu erityiskoulutus luetaan kahdeksi vaadituista 7 tunnin jaksoista, edellyttäen, että tämä on ainoa jatkokoulutuksessa huomioon otettava muu koulutus.”

Muun EU-lainsäädännön edellyttämän koulutuksen hyödyntäminen myös jatkokoulutuksessa on perusteltua säilyttää mahdollisimman laajana. Jatkokoulutukseen osallistuvien kuljettajien motivaatiota koulutusta kohtaan ei lisää se, että toisessa EU-lainsäädännössä vaadittu koulutus kelpaa perustason ammattipätevyyskoulutukseksi mutta se ei kelpaa ADR-koulutusta lukuun ottamatta jatkokoulutukseksi.

Luettaessa hyväksi muuta EU-lainsäädännössä vaadittua koulutusta jatkokoulutuksessa täytyy tietenkin huomioida ja varmistaa koulutuksen todellinen kesto. Muun koulutuksen hyväksilukeminen jatkokoulutukseen ei tietenkään voi sivuuttaa ammattipätevyysdirektiivin säännöksissä ensisijaiseksi asetettua jatkokoulutuksen ajallista kestoa (5 x 7 tuntia). Tämä on varmistettu nyt esitetyllä ja hallituksen esityksestä HE 50/2020 vp muutetulla asetuksen 3 §:n 4 momentilla.

Esitetyn 3 §:n 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto päättää sen hyväksymien koulutuskeskusten ilmoittamat muun koulutuksen hyväksilukemiset sekä perustason ammattipätevyyskoulutuksen että jatkokoulutuksen osalta (ADR). Puolustusvoimien ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymät koulutuskeskukset päättävät hyväksilukemisesta itse. Tämä säännös varmistaa hyväksilukemisen oikeellisuuden ja huomioi liikennepalvelulain (320/2017) 193 §:n mukaisen kolmijakoisuuden toimivaltaisissa viranomaisissa ja niiden valvonnassa. Puolustusvoimien ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymät koulutuskeskuksethan ovat oikeutettuja antamaan samalla luvalla myös jatkokoulutusta.

Perusteluista ei myöskään ilmene, onko tarkoituksena ollut jatkaa jatkokoulutuksen osalta nykyistä toimintamallia muussa EU-lainsäädännössä vaaditun koulutuksen kuin ADR-koulutuksen osalta. Esimerkiksi henkilöliikenteen vammaisuuteen liittyvä tietoisuutta lisäävä koulutus voidaan nykyisin sisällyttää samalla myös jatkokoulutukseen hyväksyttämällä sitä koskeva jatkokoulutusohjelma liikennepalvelulain 34 §:n 1 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolla.

Esitämme, että asetuksen 3 §:n 1-3 momentit säilytetään siinä muodossa kuin ne ovat hallituksen esityksessä HE 50/2020 vp ja että 4 momentiksi otetaan nyt täydentävässä lausuntopyyntöissä oleva 4 momentti: ”Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutuskeskus ilmoittaa ehdotuksensa hyväksilukemisesta Liikenne- ja viestintävirastolle, joka päättää koulutuksen hyväksiluvusta.

Puolustusvoimien tai opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä koulutuskeskus päättää hyväksilukemisesta ja ilmoittaa hyväksilukemisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.”

2. Etäopetus ja verkko-opetus sekä tieto- ja viestintätekniiikan välineet: asetuksen 11 §:n 4 momentti

Esitetystä asetuksen 11 §:n 4 momentissa on eroteltu toisistaan tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla annettava valvottu etäopetus ja valvoton itsenäisesti tapahtuva verkko-opetus. Molempia koskee vaatimus koulutettavan henkilöllisyyden toteamisesta luotettavasti. Ammattipätevyysdirektiivin liitteen I jaksoon 4 sisällytetty 12 tunnin enimmäismäärä on rajattu koskemaan yksinomaan valvomatonta verkko-opetusta, miltä osin perusteluita on täydennetty ja selkeytetty hyvin hallituksen esityksestä HE 50/2020 vp.

Asetuksen 11 §:n 4 momenttiin on esitetty lisättäväksi: ”Käytännön harjoituksia ei saa toteuttaa tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla”. Ammattipätevyysdirektiivissä ei ole asetettu tällaista kieltoa. Direktiivin johdannon kohdan 12 mukaan ”jäsenvaltioille olisi annettava selkeä mahdollisuus parantaa ja nykyaikaistaa koulutuskäytäntöjä”. Direktiivin liitteen I jaksossa 4 edellytetään ainoastaan, että ”verkko-opetusta käytettäessä hyväksytyn koulutuskeskuksen on varmistettava, että koulutuksen asianmukainen laatu säilytetään”. Suomessa on kehitetty nimenomaan kuljetusalan koulutukseen VR-tekniikkaan perustuvia harjoitteita, jotka ovat laadullisesti ja sisällöltään Euroopan parhaita ja jotka vastaavat käytännön työelämäharjoitteita. Tätä kehitystä monipuolisiin ja yksilökohtaisiin oppimismahdollisuuksiin ei ole syytä keskeyttää.

Esitämme, että asetuksen 11 §:n 4 momentti muutetaan seuraavaksi: ”Opetusta voidaan antaa tieto- ja viestintätekniiikan välineiden avulla, tavalla, joka mahdollistaa koulutettavan henkilöllisyyden toteamisen luotettavasti. Jatkokoulutuksessa verkko-opetuksen enimmäismäärä on 12 tuntia.”

Vasarainen Mari
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry